

PRAKTISCHE INFORMATIE

De cursus vindt plaats in de auditoria van het Universitair Ziekenhuis Antwerpen en in het slaapcentrum UZA. De cursus zal beperkt worden tot 50 à 60 deelnemers. Aanmeldingen zullen aanvaard worden op basis van "eerst betaald, eerst bediend". U zult bevestiging ontvangen per e-mail. Op basis van een geschreven afmelding zal terugbetaling van de kosten worden verricht, tot 4 weken voor de cursus. Na deze datum zullen geen kosten meer worden terugbetaald.

Betalingswijze

door middel van bankoverschrijving
Bankrekening: 001-0893155-55

Onder vermelding van:
"21pml06 slaaplabo" + uw naam.

Bank

Fortis Bank
Wilrijkstraat 10, B-2650 Edegem, België
IBAN: BE 31 0010-8931 5555
Swift code (BIC): GEBABEBB
Accreditatie (NVALT, RIZIV, Vereniging KNO, Vereniging neurologie) wordt aangevraagd.

Voor meer informatie: www.nvalt.nl

Universitair Ziekenhuis Antwerpen

Wilrijkstraat 10 - B-2650 Edegem
T +32 (0)3 821 38 00
Fax +32 (0)3 821 42 97
Els.De.Boer@uza.be

PROGRAMMA

Donderdag 7 januari 2010

OCHTEND

- Neurobiologie van de slaap
- Slaap/Waak-ritmestoornissen
- Slaap tijdens de levensloop
- Arousals en arousal disorders

NAMIDDAG

- Detectietechnieken voor arousals
- Plaats van bovenste luchtwegobstructie tijdens de slaap
- Slaapendoscopie
- Operatieve risico's en narcose bij slaapapneu

Werkgroepen:

- Slaap en epilepsie
- Scoren van arousals en leg movements in het slaaplabo
- MSLT en MWT
- Casuïstiek hypoventilatie
- Hypopneu definitie
- Cognitieve gedragstherapie

Vrijdag 8 januari 2010

OCHTEND

- OSA: het patiëntenperspectief
- Technische aspecten van polysomnografie
- Polysomnografie: trendanalyse
- Slaap en epilepsie
- Gezondheidseconomische aspecten van slaapapneu

NAMIDDAG

- Slaap en neuromusculaire aandoeningen
- Slaap bij Parkinson en neurodegeneratieve ziekten
- Insomnie door medische en psychiatrische ziekten

PROGRAMMA

Werkgroepen:

Idem als donderdag

Zaterdag 9 januari 2010

- Heelkundige vermageringstechnieken
- Drukgestuurde N.I.V. en slaap
- Adaptive Servo Ventilation bij Cheyne-Stokes ademhaling
- Parasomnieën
- Psychofarmaca en slaap
- Narcolepsie

Werkgroepen:

Open discussie met expert panel

Slaapcursus der Lage Landen deel 2 voor artsen

7-8-9 januari 2010

Antwerpen

DOELGROEP

De cursus richt zich op praktiserende artsen en assistenten (longartsen, KNO-artsen, neurologen, ...) die zich willen bekwalen in de slaap en in het bijzonder in de evaluatie van ademhalingsstoornissen tijdens de slaap. Na deel 1 waarin veel aandacht gaat naar de fysiologie en pathofysiologie van slaapapneu, komt de nadruk in deel 2 meer te liggen op slaap in de breedste zin van het woord, naast een aantal respiratoire topics die niet eerder aan bod kwamen. Deze beide cursusdelen vormen samen een tweeluik waarin het volledige spectrum aan slaapstoornissen en andere relevante topics aan bod komt. Het geheel is doorspekt met workshops zowel gericht op diagnostiek als op behandeling. Deelnemers zullen nadien met meer kennis en inzicht een polysomnografie beoordelen en de verschillende behandelingsmodaliteiten toepassen.

ONDERWERPEN

- Fundamentele aspecten van slaap: neurobiologie, slaap/waakritmestoornissen
- Geavanceerde meettechnieken: drukcatheters, slaapendoscopie, arousaldetectie
- Gesofisticeerde beademingstoestellen voor slaapgerelateerde ademhalingsstoornissen
- Neurologische aandoeningen tijdens de slaap: epilepsie, parasomnieën, narcolepsie
- Insomnie: medicamenteuze en niet-medicamenteuze behandeling
- Praktische onderwerpen: arousals, MSLT-MWT, casuïstiek, behandeling hypoventilatie, gebruik psychofarmaca, trendanalyse, definities

OPZET

- Theoretisch: lezingen
- Praktisch: registraties, casuïstiek, demonstraties
- Werkgroepen, vrije discussies, "meet the experts", ...

Op het einde van de cursus zullen de deelnemers in staat zijn om:

- Polysomnografie meer verfijnd te analyseren en te interpreteren
- Behandelingen anders dan CPAP toe te passen bij OSA en hypoventilatie
- Slaap met een bredere bril te bekijken
- Met meer kennis in discussie te treden met de leden van het slaapteam

ORGANISEREND COMITÉ

Namens Universitair Ziekenhuis Antwerpen:

Johan Verbraecken (Antwerpen, België)

Wilfried De Backer (Antwerpen, België)

Namens Werkgroep Ademhalingsstoornissen tijdens de Slaap (WAS) NVALT:

Reindert van Steenwijk (Amsterdam, Nederland),
voorzitter WAS

Michiel Eijsvogel (Enschede, Nederland),
secretaris WAS

DOCENTEN

An Boudewyns (Antwerpen, België)

Wilfried De Backer (Antwerpen, België)

Ilse De Volder (Antwerpen, België)

Al de Weerd (Zwolle, Nederland)

Michiel Eijsvogel (Enschede, Nederland)

Erik Franck (Antwerpen, België)

Christa Goossens (Antwerpen, België)

Marijke Gordijn (Groningen, Nederland)

Evert Hamans (Antwerpen, België)

Guy Hubens (Antwerpen, België)

Sebastiaan Overeem (Nijmegen, Heeze, Nederland)

Raymond Cluydts (Brussel, België)

Luc Sermeus (Antwerpen, België)

Isabelle Van de Vel (Antwerpen, België)

Ann Van Gastel (Antwerpen, België)

Piet-Heijn van Mechelen (NVSAP, Nederland)

Reindert van Steenwijk (Amsterdam, Nederland)

Johan Verbraecken (Antwerpen, België)

Peter Wijkstra (Groningen, Nederland)

Marc Willemen (Antwerpen, België)

ANTWERPEN - UW GASTSTAD

Antwerpen is de tweede grootste stad van België en heeft de tweede grootste haven in Europa (na Rotterdam). Antwerpen is een bruisende stad met talrijke architecturale hoogtepunten, meestal daterend uit de 16e (de gouden eeuw voor Antwerpen) en de 17e Eeuw. Antwerpen leeft niet enkel in het verleden, maar heeft ondertussen een plaats verworven tussen de modeste- den van de wereld, dankzij de inspanningen van een aantal jonge Vlaamse modeontwerpers. Bezoek het modegebied van Antwerpen in de buurt van de winkel- straat de Meir. Antwerpen heeft zoveel verschillende facetten dat het een tijd duurt om deze te doorgronden.

HOTEL INFORMATIE

Zowel in het centrum van de stad als aan de rand bevinden zich talrijke hotels naar ieders budget.

Crowne Plaza Hotel****

Ramada Plaza Hotel****

zijn de leidende hotels zowel voor toeristen als voor zakenmensen met een centrale ligging en een uitstekende service.

Hotel Campanile***

is strategisch gelegen langs de Ring van Antwerpen. Het hotel biedt een combinatie van meerdere faciliteiten.

Hotel De Basiliëk** en Hotel Ter Elst****

zijn verzorgde hotels, centraal gelegen in Edegem, aan de rand van Antwerpen, met uitgebreide parking-faciliteiten. Eigen vervoer aangewezen.

Hotel informatie en reservatie

Noteer dat de overnachting niet is inbegrepen in het registratiebedrag. Deelnemers die een overnachting wensen, nemen zelf contact op met de betreffende hotels.

Rechtstreekse verbinding met openbaar vervoer naar cursuslocatie:

- Crowne Plaza Hotel

Gerard Legrellelaan 10, 2020 Antwerpen
T +32 (0)3 259 75 40
Fax +32 (0)3 216 02 96
web.antwerp@ichotelsgroup.com
www.crowne-plaza.be

- Ramada Plaza Hotel,

Desguinlei 94, 2018 Antwerpen
Tel: +32-3-244 82 81
Fax: +32-3-244 82 82
www.ramadaplaza-antwerp.com

Enkel te verkiezen indien u met de wagen komt:

- Hotel Ter Elst

Terelststraat 310, 2650 Edegem
T +32 (0)3 450 90 00
Fax +32 (0)3 450 90 90
info@terelst.be
www.terelst.be

- Hotel De Basiliëk

Trooststraat 22, 2650 Edegem
T +32 (0)3 457 00 16
Fax +32 (0)3 458 23 70
Hotel@debasiliëk.be
www.debasiliëk.be

- Hotel Campanile

Potvlietlaan 2, 2600 Berchem
T +32 (0)3 236 43 55
F +32 (0)3 236 56 53
antwerpen@campanile.com

Overige hotelinformatie kan gevonden worden op de website van "Toerisme Antwerpen",
www.visitantwerp.be